Waqyi misriyyat

نمــــرة ٥٩٠ 590

وقايع مصريه

طبعت فى مطبعة ديوان الوقايع المصريه بالقلعه العامره

فى يوم الاحد المبارك ٧ من شهر ربيع الثانى سنة ١٢٥١

ميزان هوا مصر

ر	ايام	صباح د	ظهر د	عصر د	مغرب د	عشا د
٦	ر	٢٥	٢٧	٢٨	٢٧	٢٦

باب فيض اكتساب حضرت ولى نعمته انتساب ايدن بندكانك هر برى حوصلهٔ استعدادينه كوره تحصيل هنر ومعرفت وذكاوت واستعدادى قوتده اولوب ازوقتده تحصيل فنون غريبه ايده جك بندكان برمدت مصرده تربيه اولنوب صكره امور ملكيه ومواد عسكريه واصول هندسه وحرف سائره تحصيليچون كان معرفت اولان فرانچه يه متعاقبا كوندرلمشلرايدى ارباب فضل وكمالدن وعلما مجلسى اربابندن ومصرك دوست وغيرتكشلرندن موسيو ژومار جنابلرى موصى اليهمك اولطرفده دوشن امور وخصوصلرينه دقت وتحصيللرينه حسبى نظارت واستحصال فنونه تشويق وترغيبه همت ايتمش وثمرهٔ همتى اوله رق هر برى على وفق المطلوب تحصيلاتنه موفق اولوب مقصود اصلئ خديوى يرينى بولمش وبو اقده اولديغندن كندوسى طرف باهر الشرف داوريلرندن چندان تلطيف اولنمق مراد بيورلمش ايسه ده موصى اليه اظهار اخلاص ايدرك خدمت واقعه سنك برامنيه تحتنده اولميوب مجرد ولى نعمت والامنقبت افندمزه برخدمت اولديغنى بلدرمش ايديكندن معتاد مكارم اعتياد داوريلرى اوزره موصى اليهى تلطيف وتطييب ومصر حقنده دركار اولان همتنى تزييده ترغيب ضمننده جانب سنى الجوانب خديويلرندن مرصع برانفيه قوطوسى اهدا واحسانيله تشريف وبرقطعه نامهٔ سنيه ارساليله كندوسى تلطيف بيورلمش اولمقدن ناشى نامهٔ عليهٔ خديوينك صورتى زيرده تسطير اولنمشدر

ان العبيد الذين انتسبوا الى باب حضرة ولى النعم المفيض للاكتساب قد حصل كل منهم المعارف والفنون على قدر ما تسعه حوصلة استعداده ومن كان له قوة ذكاء واستعداد لتحصيل الفنون الغريبه فى ظرف مدة قليله فانه يربى فى مصر ثم يرسل الى فرانسا التى هى معدن المعارف لتحصيل الامور الملكيه والمواد العسكريه واصول الهندسه وغير ذلك من الحرف والصنائع وقد اهتم بهذا جناب موسيو جومار احد الاصحاب لمصر الذى هو من ارباب الفضل والكمال واجتهد فى خصوص الامور التى تقع للموصى اليهم فى تلك النواحى وقام بشعائر النظارة على تحصيلهم وشوقهم الى اكتساب الفنون ورغبهم فيها وصيركلا منهم موفقا للتحصيل على وفق المطلوب حتى وجد ولى النعم المقصود بثمرة همته ولا يزال يجد وكثيرا ما اريد ان يتحف الموصى اليه من طرف افندينا الباهر الشرف فاظهر الاخلاص واخبر بان خدمته الواقعه منه ليست تحت امنية وانما هى مجرد خدمة لافندينا حامى الملك والملة ومن اجل ذلك اهدى اليه من جانب الخديوى السنى الجوانب علبة نشوق مرصعة وشرف من طرفه بارسال مكتوب لتزيد همته فى حق مصر ورغبته فى امورها وسطرت صورة المكتوب العالى تحت هذا

موسيو ژومار جنابلرينه يازيلان نامه نك ترجمه سيدر

جناب معارفنصابلرى مصرك دوست وغيرتكشى اولدقلرى رعنا معلوممدر وبوبابده ممنونيتم چوقدر بر مقتضاى لطف الهى زير اداره مزده بولنان مملكتك تربيه سى جهتنده اولان نيت ومقصدلرم عندنكزده دانيلرنده مقبول وپسنديده اولمش وبويله اولديغنى سنين وفيره دنبرو وطن اصليه كز اولان فرانچه يه كوندرمش اولديغمز طلبهٔ تعليم وتربيه سنده كمال [illegible] نظارت ايدرك ابراز براهين ايله اثبات ايتمكدن بران خالى اولمديغكزاشكاردر اشته بووجهله كوسترمش وبالفعل اجرا ايتمش اولديغكز فرط غيرت وحميته مقابل اصلانه جزئى ونه كلى نائل مكافات اولمق مرامنده اولمديغكزاجلدن شومجبول اولديغكزفرط نزاكتدن نشئت ايدن عدم قبولكزه بوآنه دك غالب اولمق بزه ميسر اولمدى بوجهله ايله حق احق ظرافتپيرالرينه جارى اولان عظيم اعتبارمزه برنشان محبتوسمه اولمق اوزره فقط برعدد انفيه قوطيسى اهدا ايتمك ارزو كردهم ولمغله بومخلصكزك طرفندن اولديغنى بلديككزده عند محاسنفردلرنده قيمتدار معدود اوله رق قرين حسن قبول بيوره جقلرى امنيه سنده ايم بنم صداقتكارم بوغوص بك مذكور قوطى يى سوى مودتپرويلرينه ارسال وايصاله مامور قلنمشدر معلوم بيوريله كه اشبو هديه نك تقديميله مرام مصر حقنده سبقت ايدن غيرت وحميتلرينه مكافات ايتمك اولميوب الا شو اوزرينه حاكم بولنديغم عبادك تربيه سى امرنده كندويه معاونتكز جارى اولان بنم كبى براقبالجو يكزطرفندن يالكز رياد كارو بركذار اولمقدن وبوندن بويله دخى مصر حقنده بوآنه دك واجب التحسين اولور وجهله ابراز ايلديككز خيرخواهلق ودوستلقده دوام ايلمككزى مامول ايتمكدن عبارتدر اشته سزه بوقدر مجبوريتى اولان اقليم مصر ايچون كوسترمش اولديغكز حميت وغيرتى امثاز وجهله مجددا اثبات واجرا بيوره جغكز ارزوسنده اولديغمدن بشقه ابناى بشرك حسن حالنه فرط اشتياقى اولان جنابكز مثللو كان معلومات اولان ذوات فضائلسماتك لطفا القايده جكلرى جميع وصاياى كيميا آسالرينه احالهٔ سمع اعتبار ايلمك نيت قاطعه سنده ايدوكم بيانى ومحضا خاطر مكارمعاطر مودتلرى سياقى باعث تحرير نامهٔ محبتراسمهٔ خالصانه مز اولمشدر

صورة المكتوب الذى كتب من طرف حضرة افندينا ولى النعم الى جناب موسيو جومار

انه قد صار معلوما لدى ان جنابك التام نصاب معارفه ساعى فى امور مصر وصاحب لها وان ممنونيتى فى هذا الباب وافرة وان مقصدى فى جهة تربية المملكة الموجوده تحت ادارتى على مقتضى الالطاف الالهيه مقبول ومستحسن لدى جنابك العارف بالنكت وان عدم خلوك وقتا من حسن [illegible] فى تعليم الطلبة الذين ارسلتهم الى فرانسا التى هى وطنك الاصلى امر ظاهر مثبت بالبراهين ومن حيث انكم استم بصدد نيل المكافاة كلية كانت او جزئية فى مقابلة حميتكم وفرط غيرتكم التى صنعتموها بالفعل واظهرتموها على هذا الوجه وما ظفرنا الى الان بالغلبة على عدم قبولكم الناشئ عن فرط النزاهة التى انتم مجبولون عليها اردنا ان نهدى الى جنابكم علبة نشوق فقط على ان تكون علامة دالة على عظيم اعتبارنا الجارى فى حق طرفكم فاذا تبين لكم انها من طرف مخلصكم هذا فانا يا صديقى فى امنية مقارنتها بحسن القبول وعدها من الاشيا الثمينة لدى محاسنك ثم انى قد امرت بغوص بيك بارسال العلبه المذكوره الى طرف مودتك ولتعلم انه ليس المراد بتقديم هذه الهديه مكافاتك فى مقابل الحمية السابقة منك فى حق مصر وانما هى عبارة عن ان تكون مفكرة لمن يطلب اقبالك ممن جادت معاونتك له مثلى فى امر تربية العالم الذى هو حاكم عليهم وداعية لدوام هذه المصاحبه التى ابرزتموها فى حق مصر على وجه التحسين وانى آمل ان تجددوا الحميه التى ابرزتموها على الوجه الذى آمله فى حق القطر المصرى الذى منتم عليه بهذا القدر ولتعلم ان امالة السمع الى الوصايا المعتبرة الشبيهة بالكيميا التى يلقيها من هو مثلك من الذوات الموصوفة بالفضائل ممن لهم فرط الرغبة فى حسن حال ابناء آدم ابى البشر مع وجود النية الجازمة بدوام مودتك المعطره بالمكارم هى الباعثة الى تحرير مكتوب مخالصتنا الموسومة بالمحبه

سايهٔ سنيهٔ حضرت ولى النعميده جميع علوم وفنون ايچون متعدد مدرسه لر ترتيب اولنوب دلخواه اوزره ثمره لرى كورلمش وكورلمكده اولديغندن برمترجم مدرسه سنك دخى ترتيب وتنظيمى ومكاتب مصريه تلاميذينه شدت لزومى اولان لسان فرانساويه زبان عربى يه ترجمه اولنوب استحصال فوائد كثيره ايدلمسى لايح خاطر جناب ولى نعمت اولديغندن اقتضاسنه كوره مدرسهٔ مذكوره نك ترتيب وتنظيمى مجلس ملكيه لرى ناظرى مختار بك افندى حضرتلرينه امر وفرمان بيورلمش وانفاذ ارادهٔ سنيه ايچون ميرمشار اليه حضرتلرى بالتفكر دفترئ مصر مرحوم محمد بك افندى حضرتلرينك اوزبكيه ده واقع سلاملق سرايلرنده اللى نفر تلاميذى احاطه ايده جك قدر اوطه لر تخصيص برله مدرسهٔ مذكورى مترجم مدرسه سى تسميه ايدرك رئيسلكنك مقدما تحصيل فنون

انه قد رتب لتحصيل جميع العلوم والفنون تحت ظل ولى النعم مدارس متعددة وشوهدت ثمراتها على ما ينبغى ولا تزال تشاهد وحيث خطر ببال حضرة جنابه السعيد ان ترتب مدرسة للمترجمين ليترجم فيها اللسان الفرنساوى اللازم اشد اللزوم لتلاميذ المكاتب المصريه باللغة العربيه طلبا لتحصيل الفوائد الكثيره صدر امره العالى خطابا لحضرة مختار بيك ناظر مجلس المشورة الملكيه بترتيب المدرسه المذكوره على ما يلزم فسارع الامير المشار اليه الى تنفيذ مقتضى الاراده السنيه واستحسن بالتفكر فى ذلك مكانا فى قصر المرحوم محمد بيك الدفتردار الكائن بالازبكيه حيث وجده يسع نحو خمسين تلميذا وجعله مدرسة للمترجمين واستنسب احالة الرياسة فى هذه المدرسة على عهدة الشيخ رفاعه رافع الذى ذهب فيما تقدم الى باريس وحصل الفنون وتعلمها على وفق

ایچون پارسه کیدوب علی وفق المطلوب تحصیل فنون وعلوم ایدرك کلمش اولان شیخ رفاعه رافعك عهده سنه احاله سنی تنسیب وه قدما اقالیمه ترتیب اولنان مکتبلرده خیلی تلامیذ اولوب مدرسهٔ جدیده یه مقتضی اللی نفر تلمیذك یکرمی بش نفرینك بحری ویکرمی بش نفرینك دخی قبلی مدیریتلری مکتبلرندن الغمسی تصویب ایلمش اولدیغندن کیفیت خاکپای حضرت خدیوی یه عرض ایتمش وترتیب مذکور ارادهٔ علیهٔ داوری یه توافق ایدرك اقتضاسنك اجراسنه فرمان بیورلمش اولمقدن ناشی اولوجهله ایدلمش وشیخ موهی الیه مترجم مدرسه سی رئیسلکی ایله کامران اولمشدر

المطلوب ولما كانت المكاتب التى رتبت قبل الان مشتملة على تلامذة كثيرة استصوب ان يؤخذ لهذه المدرسة الجديدة خمسة وعشرون تلميذا من تلامذة المكاتب الكائنة فى الوجه البحرى وخمسة وعشرون تلميذا من تلامذة المكاتب التى فى الوجه القبلى وعرض هذا الامر لاعتاب الخديوى الاكرم وحيث ان هذا الترتيب المذكور قد وافق مقتضى الارادة السنيه صدر الامر السامى باجراء ما يلزم اجراؤه من ذلك وادخل السرور على الشيخ رفاعه برياسة هذه المدرسة الجديده

عساکر منصوره نك هر برمحلده اسایش واستراحتلری ملتزم عالی اولدیغندن اقطار حجازیه ده اولان الایلر ایچون جده ده رصین الارکان مجددا بر بیمارخانه نك انشاسی خصوصنه ارادهٔ خدیوی تعلق ایتمش اولدیغنه مبنی نمقدار مصارفله وجوده کله جکی بلنمك ایچون مخصوص بر مهندس تعیین اولنهشیدی کتمش وکشف ایدرك مصارف قائمه سنی بالتنظیم کتورمش وبیك کیسه اقچه صرفیله فرمان بیورلدیغی اوزره مجددا بیمارخانهٔ مذکوره نك یاپیله جغنی عرض ایتمش اولمقدن ناشی محروسه دن ارسالی اقتضا ایدن ادوات ومهمات کوندرلمش وبناسی ختامنه قدر نظارت ایتمك اوزره مخصوص بنا امینی کوندرلمش وایجاب ایدن کتبه وسائره دخی بالترتیب جده یه تسریب اولنمشدر

لما كانت راحة العسكر المنصور فى كل محل ما ملتزمة لدى حضرة ولى النعم تعلقت ارادته السنيه بان تنشأ فى بندر جدة بيمارخانة عظيمة الشان متينة الاركان للالايات الذين فى الاقطار الحجازيه وقد عين لها قبلا تقدم مهندس وارسل ليكشف عن مقدار المصاريف الذى تتم به عمارتها فذهب وكشف وجاء بقائمة مشتملة على بيان المصاريف وانهى ان عمارة البيمارخانه المذكوره تتم على مقتضى الامر الصادر بالف كيس ومن اجل ذلك ارسلت الادوات والمهمات اللازم ارسالها من المحروسه الى جدة وعين ابراهيم اغا رخته وان اغاسى ليكون عليها ناظرا الى ان يتم بنيانها وارسل ايضا من يلزم لذلك من الكتبه وغيرهم

استانهٔ علیه ودیار روم واوروپادن اسکندریه یه تواردایدن امتعه نك ایجاب ایدن رسم کمرکی اصول مقرره اوزره النوب رفتیه سی امتعه کتورن تاجره اعطا اولنمقده وقنقی دیاردن بضاعه کتورلمش ایسه اولحالده کمرك رفتیه سی اسکندریه کمرکجیسی طرفنده حفظ اولنمقده ایسه ده شبهه لی برشی اولوب اول شبهه نك ازاله سی لازمه دن ایدوکندن اسکندریه یه تواردایدن اشیای متنوعه وارزاق سائره نك عادت اوزره رسم کمرکی اخذ ایدرك اصل محلندن وریلان رفتیه الیقونلیوب فقط رسم کمرکی النديغنی اول رفتیه نك بالاسنه شرح ایدوب دیکر رفتیه ویرمامسی وبو اصول دستور العمل طوتلمسی بابنده اسکندریه کمرکجیسیله بولاق کمرکی امینی افندی یه اشعار اولنمشدر

لما كانت البضائع الواردة على الاسكندريه من كل من القسطنطينيه العليه وسائر بلاد الروم وديار اوروبا يؤخذ كمركها اللازم على الاصول المقرره ويعطى التاجر الذى جاء بها تذكرة للمرور وتؤخذ منه المحافظة المشتملة على بيان ما جاء به من البضاعه وتحفظ عند كمرکجى الاسكندريه وكانت هذه الطريقة تؤدى الى الايهام واللبس وتجب ازالتها حرر اشعار الى كل من امين كمرك الاسكندريه وبولاق بان يؤخذ كمرك الاشيا المتنوعه التى ترد على الاسكندريه بمقتضى العاده ولا تؤخذ من التاجر محافظتها المشتملة على بيانها بل تبقى معه ويكتب على اعلاها ان الكمرك قد اخذ منه ولا يعطى تذكرة المرور المتقدم ذكرها وان تجعل هذه الاصول دستور العمل

اقطار حجازیه یه ارسالی وحرمین شریفین اهالیسنه اعطاسی مرتب اولان غلال وجه قبلی اقلیملرندن قصیره کوندرلمکده [illegible] اسکله سی خرابه یوزطوتمش وتعمیری اقتضا ایتمش اولدیغی قصیر محافظی طرفندن خاکپای حضرت ولی نعمته عرض اولنمش اولدیغندن یاپیله جق اسکله نمقدار مصارف ایله وجوده کلور ایسه بعد الکشف انشاسنه مباشرت وسرعت ختامنه مثابرت اولنمسی خصوصی اراده بیورلمش اولمغین متقاعدیندن منلا حسین اغا تعیین اولنه رق اقتضا ایدن مهمات دخی محروسه دن ارسال قلنمشدر

لما كانت الغلال المرتبة للحرمين الشريفين مع غيرها مما يرسل الى الاقطار الحجازيه من الوجه القبلى انما يكون ارسالها منه على طريق القصير ومن ثم تحمل فى السفائن وتصل الى صوب مقصدها وكانت مينى القصير قد اشرفت على الخراب وعرض محافظ القصير لاعتاب حضرة ولى النعم انه يلزم تعميرها تعلقت الارادة السنيه بان يبادر الى انشائها بعد الكشف عن مقدار ما تتم به عمارتها وحيث ان الامر كما ذكر عين لها منلا حسين اغا احد المتقاعدين وارسلت اليها المهمات اللازمة لها من المحروسه

حوادث شورای عسکریه

ابوزعبل بیمارخانه سنك اجزاجیلرندن ملازم ثانی هوجه درنت نام اجزاجی مأمور اولدیغی خدمتنده جانسپارانه چالشدیغندن ملازم اول رتبه سیله قایرلمسی ومحاسبه جی اولان هوجه توسکی اجزاخانه حسابندن طاش مطبعه سنك اشغالی کورمکده اولدیغندن ماهیه مرتبه سنك اوزرینه یوزغروش ضم اولنمسی شورای اطبا اربابی انها ایتمش وانهالری برنده کوریله رك ضم قلنمشدر

حوادث المشوره العسكريه

لما كان الخواجه درنت احد الاجزائيه الذين فى البيمارخانه الكائنه بابى زعبل مجتهدا فى خدمته المأمور بها وهو مقيد فى رتبة الملازم الثانى وانهى ارباب مشورة الطب انه ينبغى ان يدخل عليه السرور برتبة الملازم الاول وطلبوا ان يضم الى شهرية الخواجه توسكى المحاسب مائة قرش من حيث انه يرى اشغال مطبعة الحجر استنسب رأيهم فيما انهوه وضم الى شهرية المحاسب شئ

بشنجی پیاده الاینك برنجی اورطه سنك یدنجی یوزباشیسی ایکنجی اورطه یه قول اغاسی وملازم اوللرندن دردنجی ملازم اولی ابراهیم اغا یدنجی یوزباشی ودردنجی ملازم ثانیسی ابراهیم اغا ملازم اول واوچنجی بلوك باشچاوشی علی اغا ایکنجی اورطه یه ملازم ثانی وایکنجی اورطه نك دردنجی ملازم ثانیسی صالح اغا اورطهٔ مذکوره یه برنجی ملازم اول ویدنجی باشچاوشی محمد اغا برنجی اورطه یه دردنجی ملازم ثانی واوچنجی اورطه نك بشنجی ملازم اولی حسن اغا اورطهٔ مذکوره یه اوچنجی یوزباشی وعلمداری علی اغا اورطهٔ مذکوره یه التنجی ملازم اول ودردنجی اورطه نك سکزنجی ملازم ثانیسی حسن اغا اورطه سنه اوچنجی ملازم اول وصولقول اغاسی علی اغا اورطهٔ مذکوره یه دردنجی ملازم ثانی نصب اولنمقلرندن اقتضا ایدن عرضلری خاکپای عالی یه لدی التقدیم بالالری امر سامی ایله توشیح بیوریله رق دیوان جهادیه کلمش واصحابنه وبرلمك ایچون الایلری جانبنه کوندرلدیکی خبری النمشدر

قد اعطى اليوزباشى السابع فى الارطة الاولى من الاى المشاة الخامس رتبة القول اغاسى واعطى ابراهيم اغا الملازم الرابع من الاولين رتبة اليوزباشى السابع واعطى ابراهيم اغا الملازم الرابع من الثانين رتبة الملازم الاول واعطى على اغا باش جاويش البلك الثالث رتبة الملازم الثانى فى الارطة الثانية واعطى صالح اغا الملازم الرابع من الثانين رتبة الملازم الاول من الاولين فى الارطه المذكوره واعطى محمد اغا باش جاويش السابع رتبة الملازم الرابع من الثانين فى الارطه الاولى واعطى حسن اغا الملازم الخامس من الاولين فى الارطه الثالثه رتبة اليوزباشى الثالث فى الارطه المذكوره واعطى على اغا البيرقدار رتبة الملازم السادس من الاولين فى الارطه المذكوره واعطى حسن اغا الملازم الثامن من الثانين فى الارطه الرابعه رتبة الملازم الثالث من الاولين واعطى على اغا الصولقول اغاسى رتبة الملازم الرابع من الثانين فى الارطه المذكوره وقدمت عروضهم لاعتاب الخديوى الاكرم ووشحت بالاوامر السنيه وارسل بها الى ديوان الجهاديه وبعثت منه الى الالايات لتسلم لاصحابها

اوزبکیه بیمارخانه سنده اوچنفر اجزاجی وفات ایتمش ویرلری خالی قالمش اولدیغندن بدللرینه ملازم ثانی رتبه سیله دیکرلری ترتیب ومحل مأموره لرینه تسریب اولنمشدر

لما هلك ثلاثه من الاجزائيه الذين فى البيمارخانة الكائنه بالازبكيه وبقى مكانهم خاليا استخدم ثلاثه غيرهم بدلا منهم وقيدوا فى رتبة الملازم الثانى وارسلوا الى محل خدمتهم

رأس التين بيمارخانه سنك محاسبه جيسى اولمديغندن هوجه سوكى نام محاسبه جى محل مذكوره محاسبه جى نصب اولنمسى تنسيب قلنمش اولديغندن ملازم اول رتبه سيله بكام اولمسى ارباب شوراى اطبا انها ايتمش اولمغله مرسوم اولوجهله كامور اولمشدر

لما كانت البيمارخانة الكائنة براس التين ليس فيها محاسب واستنسب ان يكون الخواجه سوكى هو المحاسب فيها وانهى ارباب مشورة الطب انه ينبغى ان يدخل عليه السرور برتبة الملازم الاول قيد محاسبا فيها على هذا الوجه

بكرمى ايكنجى پياده الايك يدنجى اورطه سنك برنجى ملازم اولى محمد اغا اورطهٔ مذكوره يه ايكنجى يوزباشى و برنجى اورطه نك سكزنجى ملازم اولى صالح اغا ايكنجى بلوكه يوزباشى و اوچنجى اورطه نك ملازم اولى حسن اغا اورطهٔ مذكوره يه بشنجى يوزباشى نصب اولندقلرندن اقتضا ايدن عرضلرى خاكپاى خديوى يه لدى التقديم بالالرى يوريلرق ديوان جهاديه كلمش و اصحابنه ويرلمك ايچون الايلرى طرفنه كوندرلديكى استخبار اولنمشدر

لما اعطى محمد اغا الملازم الرابع من الاولين فى الارطه الاولى من الاى المشاة الثانى والعشرين رتبة اليوزباشى الثانى فى الارطه المذكوره واعطى صالح اغا الملازم الثامن من الاولين فى الارطه الاولى رتبة اليوزباشى فى البلك الثانى واعطى حسن اغا الملازم الاول فى الارطه الثالثه رتبة اليوزباشى الخامس فى الارطه المذكوره قدمت عروضهم لاعتاب الخديوى وزينت اعاليها بالاوامر السنيه وارسل بها الى ديوان الجهاديه وبعثت منه الى الايات لتسلم لاصحابها

اوزبكيه بيمارخانه سنه بر نفر محاسبه جينك لزومى اولديغندن هوجه باروت نام كمسنه نك ملازم ثانى رتبه سيله اوچيوز غروش ماهيه و يتمش غروش بدل تعيين و بهر التى ايده بشيوز غروش بدل كسوه ايله قيد اولنمسى شوراى اطبا اربابى انها ايتمش اولدقلرندن مرسوم مرتبات مذكوره ايله قيد اولنمشدر

لما لزم لبيمارخانة الازبكيه محاسب وانهى ارباب مشورة الطب انه ينبغى ان يستخدم الخواجه باروت فيها و يقيد فى رتبة الملازم الثانى بثلاثمائه قرش اجرة وسبعين قرشا بدل تعيين فى كل شهر وخمسمائه قرش بدل كسوة فى كل ستة اشهر قيد المذكور على هذا الوجه

بوندن اقدم طوبجى بلوكاريله عكايه كيدن ملازم ثانى حكيم عفيفى ايله محمد اشمونى اقرانلرى مثللو رتبه لرينك ترقى قلنمسى استدعا سنده اولدقلرى حلب الشهبا بيمارخانه سى حكيم باشيسى انها ايتمش و مرقوملرك هر وجهله سعى و غيرت ايدرك خدمتلرنده ثبات ايلمكلرى دخى بلديرمش اولديغى مشورت اطبا اربابى عرض ايتمش اولدقلرندن مرقوملر ملازم اول رتبه سيله قيد اولنمشدر

لما ذهب كل من عفيفى ومحمد الاشمونى الحكيمين الذين فى رتبة الملازمين الثانين الى عكا فيما تقدم مع بلكات الطبجية وكانا يستدعيان بان ترقى رتبتهما كاقرانهما وقد انهى ارباب مشورة الطب ان رئيس حكما البيمارخانة التى فى حلب الشهبا اخبر بانهما ثابتان فى خدمتهما من كل الوجوه سوعدا على ما طلباه وقيدا فى رتبة الملازم الاول

طوبجى الايندن اوردوى منصوره يه كيده جك اولان ايكى اورطه يه ايكى نفر حكيمك لزومى اولديغى طرفلرينه بلديرلمش اولديغنه مبنى ابوزعبل مدرسه سى تلاميذندن ملازم ثانيلك رتبه سنه شايسته ايكى نفر اولاد عرب حكيملرى انتخاب اولنمش اولديغندن بحثله لوازمات سفريه لرينك تنظيمى ايچون بر مقدار خرجراه اعطا اولنمسنى شوراى اطبا اربابى انها ايتمش اولدقلرندن مرقوملرى رتبهٔ مذكوره ايله قيد برله اقتضا ايدن بشيناتلرينك صرفى ايچون جهاديه خزينه سنه يازلمشدر

لما انهى ارباب مشورة الطب ان الارطتين اللتين عينتا من الاى الطبجيه للذهاب الى المعسكر المنصور يلزم لهما اثنان من الحكما وانهم قد انتخبوا لهما حكيمين من اولاد العرب الذين فى مدرسة ابى زعبل تليق بهما رتبة الملازمة الثانيه وانه ينبغى ان يعطيا شيا من الدراهم تعجيلا لينظما به لوازمهما السفريه حرر اشعار الى خزينة الجهاديه بان يقيدا فى الرتبة المذكوره ويصرف اليهما ما يلزم لهما معجلا

اوردوى منصوره ده اولان بالطه جى مهندسلرى اورطه سنه نصب اولنه جق سكز نفر مهندس ملازملرينك امتحانلرى خصوصنه دائر جدول ايله ميرلوا احمد بك حضرتلرينك انهاسى مالى معلوم اولمش و اصول هندسه ده جمله سى براقران اولدقلرى بلنمش اولمغله مرقوملك ملازم ثانى رتبه لرينه اصعاد قلنه رق ماراً الذكر اورطه ساى مذكوره يه كوندرلمشلردر

لما شوهد الجدول المشتمل على امتحان التلاميذ الذين يراد نصبهم ملازمين ثانين فى ارطة المهندسين من البلطجيه الكائنين بالمعسكر المنصور وتبين مما انهاه حضرة احمد بيك امير اللوا انهم مثل بعضهم فى اصول الهندسه اصعدوا الى رتبة الملازمين الثانين وارسلوا الى الارطه المذكوره

جهاديه لونك شرع شريفه متعلق دعوالرينك حين رؤيتنده جهاديه خزينه دارى طرفندن بالوكاله حضور شرعده بولنه رق ايجاب ايدن اعلام شرعيه لرينى چيقارتمق و جهاديه مكتبلرينه متعلق بالجمله لزومى اولان خواجه لرى تدارك ايتمك و بوكا مماثل خدمتلرده بولنمق ايچون جانب ميريدن مامور قلنان عبد الجليل افندى ارتحال دار بقا ايتمش و يرينه ديكر برذاتك تداركى ايجاب ايتمش اولديغندن والحاله هذه پياده مكتبنده باش خواجه بولنان محمد امين افندى حد ذاتنده عالم و اقرانه فائق ايدوككندن افندى موصى اليه متوفاى موصى اليهك بدلنه مامور قلنمشدر

لما كان عبد الجليل افندى الذى يرسل الى محكمة الشرع الشريف وكيلا من طرف خزنه دار الجهاديه فى دعاوى الجهاديين المتعلقة بالحكم الشرعى ويأتى بالاعلام اللازم فيها ويحضر المعلمين اللازمين لمكاتب الجهاديه بالامر من جانب الديوان ويناط به مثل هذه الخدم قد ارتحل الى دار البقا ولزم ان يحضر غيره بدلا منه وكان محمد امين افندى رئيس المعلمين الذين فى مكتب المشاة عالما فى حد ذاته وفائقا غيره وممتازا بين الاقران جعل مامورا بالخدمه المذكوره بدلا من المتوفى الموصى اليه

جهاديه مكتبلرى مفتشى سليمان پاشا حضرتلرينك فرنساوى العباره اوراقنك قيد و تحريرى ايچون معيتنده بولنان مسيو بروت فوت اولمش و چند ماه اقدم نصف بيكباشى ماهيه سيله معيتنه ويرلمش اولان كمسنه كندو خدمتندن بشقه متوفاى مرسومك خدمتنى دخى اداره ايده جكندن بدلنه تمام بيكباشى ماهيه سيله قيد و استخدام اولنمسنى انها ايتمش اولمغله طبق اشعارلرى وجهله قيد اولنمشدر

لما هلك مسيو بروت الذى كان مع حضرة سليمان باشا مفتش مكاتب الجهاديه لتحرير الاوراق التى بالعباره الفرنساويه وكان مسيو الذى ارسل اليه قبل الان لبعض الخدم قائما بخدمة الهالك وخدمة نفسه وهو مع ذلك بنصف شهرية اليكباشى انهى حضرة الباشا المشار اليه انه ينبغى ان يقيد بشهرية اليكباشى الكامله فقيد على طبق ما انهاه

شبراخيمه ده واقع اصطبل هكيمى اولان ملازم ثانى حسين نام كمسنه نك ملازم اوللك رتبه سى استدعا سنده اولديغى و مرقوم خدمتنده دوام اوزره چالشديغنى بيطار و بيان ايدرك مواشى ناظرى اغا ايله طب بيطرى مدرسه سى رئيسى هوجه امون عرض ايتمش اولدقلرندن اولوجهله رتبهٔ مذكوره ايله قايرلمسى خصوصى اقتضا ايدنلره اشعار اولنمشدر

لما كان حسين الملازم الثانى الحكيم فى الاصطبل الكائن بناحية شبرا الخيمه طالب الرتبة الملازم الاول وقد انهى كل من الخواجه امون رئيس مدرسة الطب البيطرى والاغا ناظر المواشى انه مجتهد فى خدمته على الدوام حرر اشعار الى من يلزم اشعاره باصعاده الى الرتبه المذكوره

رأس التين بيمارخانه سنك اجزاجى باشيسى كيفسز اولديغندن شفاياب اولنجه يه دكين براجزاجى بى وكيل نصب ايتمش و اجزاجى مرسومه ملازم ثانى رتبه سى اعطا قلنمسنى شوراى اطبا اربابى التماس ايلمش اولملريله اولوجهله مرسوم قيد اولنه رق التماسلرينه مساعده اولنمشدر

لما مرض رئيس الاجزاتيه الذين فى البيماخانه الكائنة براس التين ونصب احدهم بدلا منه بطريق التوكيل الى ان يصح وقد التمس ارباب مشورة الطب ان يقيد الوكيل المذكور فى رتبة الملازم الثانى قيد على هذا الوجه وسوعدوا فى التماسهم

بولاقده مجددا كشاد اولنان ومهندسخانهٔ خديوى ناميله بنام قلنان مهندسخانه نك رياضيه
خواجه سى وفات ايتمش اولديغندن مقتدر برينك خواجه تعيين اولنمسى خصوصنه ارادهٔ سنيهٔ
داورى تعلق ايتمش وصغر سنندنبرو حسن تربيه اولنوب فنون مقتضيه تعليمچون پارسه كوندرلمش
اولان محمد بيومى افندى استعداد ذاتيه وحسن تربيه سى اقتضاسى دلخواه اوزره تحصيل
فنون ايتمش وكلمش اولديغندن بيكباشيلق رتبه سيله مهندسخانهٔ مذكوره يه خواجه نصب
اولنمش ومهندسخانهٔ مذكوره ناظرى اولان حكاكين افندى رضاى عالى يه مطابق حركاته موفق
اولديغندن اولدخى بيكباشيلق رتبه سنى احرازايتمش ونشانلرى ويريله رك ممنون اولمشلردر

حوادث شوراى ملكيه

Construction de douze ponts dans la province de Charkiè.

شرقيه اقليمى اراضيسنك فيضان نيلده لايقيله ريى اولنمسى متعدد قناطرك بنا وانشاسنه منوط
اولوب اعمار اراضى ايسه اقدم افكار عالى اولديغندن واقليم مذكورده اون ايكى عدد قنطره نك
انشاسنه مباشرت قلنديغندن فروع ناظرلرينك خصوصات واقعه سنه باقق وعهده قريبده قناطر
مذكوره نك رسيدهٔ حسن ختام اولمسنه دقت ايتمك اوزره اقاليم خدمتلرنده استخدام اولنمش
برذاتك مدير نصب وتعيين قلنمسنه ارادهٔ سنيه صادر اولمش وسابقا شرق اطفيح ناظرى عرفى
افنديتك خدمت مذكوره يى حسن اداره يه مقتدر اولديغى جزم اولنمش اولديغندن قناطر مذكوره
طرفنه اعزام قلنمشدر

حريرديوانده اولان ايكى نفر معاون افنديتك مقدمجه برى دمياطه وديكرى اسكندريه يه
كوندرلمش وخورش قدم ورشه سى ناظرى سليمان افندى دخى وفات ايتمش اولديغندن دمياطده
حرير مصلحتنده معاون اولان عمر افندى وفات ايدن ناظرك بدلنه تعيين قلنمش ايدوكندن انلرك
بدللريه اوچ نفر معاونك ويرلمسنى عموم حرير ناظرى افندى عرض ايتمش اولمغله درسخانهٔ
ملكيه شاكردانندن معاونلك خدمتنه يرار اوچ نفر افندى انتخاب بريله ناظر موما اليه طرفنه
تسيار اولنمسى خصوصى درسخانه ناظرى افندى حضرتلرينه اشعار اولنمشدر

كوردفان مامور يتنده اولان غلال وروغن ساده واقمشه وجلود شونه لريله مواشى ورقيق
حاصلاريتك نظارتى ووقتيله حساباتنك خزينهٔ داورى يه تقديمى ايچون بربروجاعلين مامور يتنده
اولان بيرون اغالرندن برينك تعيين قلنمسنى امر شوراى ملكيه دن طرفنه خلاصه وارمش ايسه ده
ماموريت مذكوره ده اولان اغالرك هر برى برخدمت لازمه اوزرنده اولدقلرندن بدلنه
محروسه دن اوقور يازار وكاركذار بربيرون اغاسنك كوندرلمسنى بلاد سودان مديرى حضرتلرى
عرض ايتمش اولمقدنناشى خدمات مذكوره يى حسن اداره يه مقتدر ومال ميرى يى محافظه يه
قادر بربيرون اغاسنك تعيين اولنمسى خصوصى ديوان خديوى يه يازلمشدر

بهر اردب مصرى يكرمى درت ربع اعتباريله ايسه ده بين الناس النوب وريلان
حبوبات نقصان اولديغندن اصول قديمه سى وجهله يكرمى درت ربع اولمق اوزره اخذ واعطا قلنمق
ونقصان اعطاسنه جسارت ايدن بولنور ايسه عبرة للغير برجزاى سزا ايله مجازات اولنمق وجانب
ميرى يه دخى يكرمى درت ربع اعتباريله النوب حين صرفده ينه او وجهله ويرلمك ارادهٔ عالىٔ
خديوى اقتضاسندن ايدوكى باخلاصهٔ شوراى ملكيه اقتضا ايدنلره اشعار قلنمشيدى رئيس
طائفه سندن بيا الكبرا ناحيه لى على حسن نام رئيس راكب اولديغى قايغله جيزه شونه سندن
ايكيوز طقسان اردب شعير كتورمش ويدنده اولان رساله ده يكرمى درت ربع اعتباريله درديو
يازلديغى كورلمش ايسه ده بعد الكيل نقصان كلمش ورؤساى مرقومه نك بوكونا خباثتلرى
جابجا وقوع بولمقده اولديغندن بعد التحقيق مرتكب خباثت اولنلر تاديب وامثال اولان رئيسلر
ضرب وتهديد ايله ترهيب اولنمش ايسه ده ارالقده ينه وقوع بولمقده اولديغندن رئيس مرقومه
بحرى قانونامه سى موجبنجه اقتضا ايدن جزانك اجراسى خصوصى ترسانه لر ناظرينه اشعار
قلنمشدر

صراف طائفه سندن حاجى احمد نام كمسنه قليوبيه ده كائن پامق ورشه سنده صراف اولوب خدمت
مأموره سنده صادقانه چالشميه رق مرتكب خباثت اولديغندن متخلق اولديغى اخلاق
نامرضيه دن بحريلوب سالك اولديغى كار مكروهه دن فراغت ايتمكه وسيله اولمق وسائر صرافلر دخى
ترعيب قلنمق ايچون مدت معلومه ايله اسكندريه ليمانته كوندرلمشيدى مرقومك مدتى رسيدهٔ
ختام اولديغندن عفو واطلاقى اقرباسى طرفندن استدعا اولنديغنه مبنى ليماندن سبيلنك تخليه
قلنمسى خصوصى لازم كلانلره اشعار اولنمشدر

لما ان توفى معلم العلوم الرياضية الذى كان فى مدرسة الهندسة الجديدة الكائنة ببولاق القاهره
المسماة بمهندسخانة الخديوى وتعلقت الارادة السنيه بان يؤتى بمعلم مقتدر عوضا عنه وكان محمد
بيومى افندى الذى ارسل الى باريس لتعلم الفنون اللازمة قد حضر وهو محصل للفنون على ما ينبغى
بسبب استعداده الذاتى وحسن تربيته اذ كانت نشأته من صغره نشأة حسنة نصب فى المدرسة
المذكوره معلما وقيد برتبة البيكباشى وحيث ان حكاكين افندى ناظر هذه المدرسة موفق
للحركات المطابقة للرضى العالى قيد ايضا برتبة البيكباشى واعطيا نشانين وادخل عليهما السرور
بما ذكر

حوادث المشورة الملكيه

لما كان رى الارض فى اقليم الشرقية حين زيادة النيل المبارك منوطا بانشا قناطر متعددة وكان عمل
القناطر لعمار البلاد من اقدم افكار الخديوى الاكرم وقد شرع فى انشا اثنتى عشرة قنطرة بالاقليم
المذكور تعلقت الارادة السنيه بتعيين شخص من المستخدمين فى خدم الاقاليم لينصب مديرا على
تلك القناطر ويرى ما يقع من امور نظار فروعها ويتمم عمارتها فى ظرف مدة قليلة وحيث تبين ان
عرفى افندى ناظر شرق اطفيح سابقا مقتدر على حسن الادارة فى هذه الخدمه ارسل الى جانبها

لما كان الاثنان المعاونان الذان فى ديوان الحرير الكائن بالمحروسة قد ارسل احدهما الى دمياط
والاخر الى الاسكندريه وكان سليمان افندى ناظر الورشة التى فى خرش قدم قد توفى ونصب عمر
افندى المعاون فى مصلحة الحرير بدمياط ناظرا بدلا منه وقد استدعى الافندى ناظر مصلحة الحرير
عموما بان يعطى ثلاثة معاونين عوضا عمن ذكروا حرر اشعار الى حضرة الافندى ناظر الدرسخانه
بان ينتخب له ثلاثة افندية من تلاميذ الدرسخانه الملكيه بحيث يصلحون لخدمة المعاونه ويرسلهم
اليه

لما ارسل الى مدير بلاد السودان بخلاصة مضمونها انه يعين احد اغوات البيرون الذين فى
ماموريه بربرة وجاعلين لنظارة الارقاء والمواشى وشون الاقمشة والجلود والزيت الطيب والغلال
الحاصلة فى كردفان وكان كل من الاغوات الذين فى الناحية المذكوره مشغولا بخدمة لازمه
وقد انهى المدير الموحى اليه هذا الامر وطلب ان يرسل اليه هذا الناظر من المحروسة بحيث يكون
عارفا بالقراءة والكتابه ومقتدرا على حفظ المال الميرى كتب الى مامور ديوان الخديوى بان يعين له
رجلا من اغوات البيرون يكون مقتدرا على حسن ادارة الخدمة المذكوره ويرسله اليه

لما كان الاردب المصرى مائة وعشرين اقة وزنا بناء على ان كل اردب اربعة وعشرون ربعا كيلا
وكانت الحبوب التى تباع وتشرى بين الناس ناقصة وزنا وكيلا وقد صدرت خلاصة فيما تقدم بان
يكون الاردب اربعة وعشرين ربعا على مقتضى اصوله القديمة اخذا وعطاء وان تجاسر احد من
الناس على اخذه او عطائه ناقصا جوزى بما يستحقه تاديباله وعبرة لغيره وكان اخذه وعطاؤه فى جانب
الميرى على وجه الكمال اربعة وعشرين ربعا من مقتضيات ارادة افندينا والآن قد تبين ان احد
رؤسا المراكب المسمى بالرئيس حسن الذى هو من ناحية بيا الكبرى قد احضر مائتين وتسعين اردبا
من الشعير فى سفينته التى هو راكبها وعلم من الرسالة التى بيده ان كل اردب منها اربعة وعشرون ربعا
فكيلت وظهر انها ناقصة وان خيانة الرؤساء لا تزال تقع مرة فمرة ويؤدب من ارتكبها بعد التحقيق
مثل هذا ومع ذلك لا يخلو الامر من وقوع الخيانة حرر اشعار الى ناظر الترسانات بان يجرى الجزا
اللازم على هذا الرئيس بموجب القانوننامه البحريه

لما كان احد طائفة الصيارفة المسمى بالحاج احمد قد استخدم سابقا فى ورشة القطن الكائنة
بالقليوبيه وتبين انه غير مجتهد فى خدمته المامور بها ولم يسلك سبيل الامانه بل كان يرتكب الخيانه
ومن اجل ذلك ارسل فيما تقدم الى مينى الاسكندريه وقدرت له مدة معلومة ليترك الاخلاق التى
لم تكن مرضيه ويرجع عن الطريقة المكروهه التى سلكها ويكون عبرة لغيره من الصرافين
والان قد انقضت المدة واستدعت اقاربه بان يطلق حرر اشعار الى من يلزم اشعاره باطلاقه وتخلية
سبيله